

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 15/2025-45

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Škubla & Partneri s. r. o., Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, proti postupu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 a sp. zn. VII/2 Gv 2/23/1000 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. apríla 2024 v znení jej doplnení doručených ústavnému súdu 31. mája 2024, 28. júna 2024 a 24. septembra 2024 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 18 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“ a „generálna prokuratúra“) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia (ďalej aj „napadnutý postup“). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal generálnej prokuratúre postupovať v konaní pôvodne vedenom tak, ako je identifikované v záhlaví tohto uznesenia (v súčasnosti ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 a sp. zn. 20 Kv 217/24/1100, pozn.), bez zbytočných prietahov, resp. aby prikázal generálnej prokuratúre zabezpečiť vo svojej pôsobnosti pri výkone dohľadu nad činnosťou prokurátora vykonávajúceho dozor konanie v danej veci bez zbytočných prietahov. Zároveň žiada, aby ústavný súd prikázal Krajskej prokuratúre v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) postupovať v avizovanom konaní bez zbytočných prietahov. Súčasne navrhuje priznať mu náhradu trov konania.

2. Sťažovateľovi bolo uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 z 23. novembra 2022

podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia 1“). Proti uzneseniu o vznesení obvinenia 1 podal sťažovateľ 1. decembra 2022 sťažnosť, na podklade ktorej bolo toto uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušené uznesením úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2 Gv 2/23/1000 z 12. februára 2024 (ďalej len „uznesenie o zrušení uznesenia o vznesení obvinenia 1“).

3. Uznesením úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2 Gv 2/23/1000 z 12. marca 2024 bolo sťažovateľovi podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a pokračovací zločin podplácania podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. a) a b) a ods. 3 Trestného zákona (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia 2“). Uznesením generálnej prokuratúry sp. zn. IV/3 Pz 17/24/1000 z 10. apríla 2024 bolo uznesenie o vznesení obvinenia 2 a uznesenie o zrušení uznesenia o vznesení obvinenia 1 postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku zrušené. V čase podania ústavnej sťažnosti bol teda sťažovateľ opätovne obvinený na základe uznesenia o vznesení obvinenia 1, v nadväznosti na čo generálna prokuratúra prikázala krajskej prokuratúre, aby vo veci znovu konala a rozhodla.

4. Po podaní ústavnej sťažnosti bolo uznesenie o vznesení obvinenia 1 postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušené uznesením krajskej prokuratúry sp. zn. 20 Kv 217/24/1100 z 2. septembra 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ uvádza, že nedostatky efektivity konania úradu špeciálnej prokuratúry v napadnutom postupe, ktoré zakladajú porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno identifikovať vo viacerých súvislostiach. V období od 6. decembra 2022 do 12. februára 2024 konal úrad špeciálnej prokuratúry so zbytočnými prietahmi pri vybavovaní námietky uplatnenej v sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia 1, podľa ktorej mala vyšetrovateľka [REDAKOVANÉ] v čase vydania tohto uznesenia pozastavený výkon funkcie policajtky. Pokiaľ ide o ostatné argumenty uvedené v sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia 1, úrad špeciálnej prokuratúry bol nečinný od 6. decembra 2022 až do podania ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ na tieto námietky nedostal odpoveď ani v uznesení o zrušení uznesenia o vznesení obvinenia 1, ani v neskoršom postupe špecifikovanom v bode 3 dôvodov tohto uznesenia. Napokon bol úrad špeciálnej prokuratúry nečinný pri vybavovaní sťažovateľových žiadostí o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Sťažovateľ nahliadol 15. júna 2023 do spisu, keď súčasne požiadal o preskúmanie postupu vyšetrovateľky z dôvodu odmietnutia vydania poznámkového zošita. Okrem toho podal 28. júna 2023 žiadosť o preskúmanie postupu policajta pre nesprávne vedenie spisu. Obe žiadosti neboli vecne vybavené, pretože sťažovateľ bol 1. februára 2024 len upovedomený o ich odstúpení Národnému bezpečnostnému úradu.

6. Skutkové okolnosti uvádzané v predošlom bode dôvodov tohto uznesenia zakladajú podľa sťažovateľa súčasne porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny. V danom prípade totiž nejde len o „bežnú“ nečinnosť orgánu verejnej moci, ale o cieľnú

a vedomú nečinnosť následne verejne obhajovanú nepravdivými tvrdeniami s cieľom udržať obvinenie sťažovateľa „pri živote“ a využiť ho na prezentáciu úradu špeciálnej prokuratúry. V obdobnom kontexte došlo aj k porušeniu čl. 18 dohovoru, pretože úrad špeciálnej prokuratúry sledoval spôsobenými prietiahmi mimoprocesné (protiprávne) ciele v podobe zneužitia moci smerom k udržaniu sťažovateľovho obvinenia „pri živote“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Rozsah ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, je v rovine referenčných ustanovení tvorených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 18 dohovoru. Neuniklo pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľ v dôvodovej časti ústavnej sťažnosti uvádzal čl. 6 dohovoru v celosti. Námietku porušenia čl. 6 dohovoru v rozsahu, ktorý sťažovateľ nezhmotnil v petite ústavnej sťažnosti, tak ústavný súd vyhodnotil v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou len ako súčasť sťažnostnej argumentácie sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 394/2023). Ústavný súd dodáva, že všetky sťažovateľom namietané nedostatky v rešpektovaní jeho práv je možné zaradiť pod referenčné normy, ktoré sťažovateľ uviedol v petite ústavnej sťažnosti. To bolo dôvodom, pre ktorý ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na doplnenie petitu ústavnej sťažnosti.

9. Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (a teda aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Právna neistota sa v trestnom konaní prípravnom na rozdiel od trestného konania súdneho týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní navrhne podanie obžaloby, alebo v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní navrhne iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania. K odstráneniu právnej neistoty v trestnom konaní prípravnom preto dochádza až takým rozhodnutím, ktorým sa toto konanie končí bez toho, aby pokračovalo v trestnom konaní súdnom, alebo sa vydá rozhodnutie, na základe ktorého trestné konanie prípravné právoplatne končí bez podania návrhu na obžalobu trestne stíhanej osoby (m. m. napr. II. ÚS 315/2020).

10. Ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 38 ods. 2 listiny) a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje ústavný súd len vtedy, ak bola ústavná sťažnosť uplatnená v čase, keď namietané porušenie týchto referenčných noriem označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade úradom špeciálnej prokuratúry) ešte trvalo. Inými slovami, ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k tvrdenému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto

porušovanie (m. m. napr. II. ÚS 139/02). Keďže v danom prípade bola ústavná sťažnosť uplatnená ešte v čase, keď sa sťažovateľ nachádzal v procesnom postavení obvineného, ústavný súd pristúpil k tzv. kvázimeritórnemu prieskumu napadnutého postupu.

11. Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa o prieťahoch v prípravnom konaní, z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že celková dĺžku trestného konania sa posudzuje od vznesenia obvinenia (m. m. napr. III. ÚS 233/2021). Aj keď doba prípravného konania v trvaní od vydania uznesenia o vznesení obvinenia 1 (23. novembra 2022) do podania ústavnej sťažnosti (19. apríla 2024) nebola s poukazom na § 209 ods. 2 Trestného poriadku optimálna, ústavný súd už viackrát vyriekol (m. m. napr. I. ÚS 460/2024, IV. ÚS 41/2021), že v danom prípade ide o lehotu poriadkovú. Presné ohraničenie dĺžky konkrétneho trestného stíhania v zákone totiž nie je možné (pozri dôvodovú správu k právnej úprave Trestného poriadku), preto uplynutie lehôt objektivizovaných v § 209 ods. 2 Trestného poriadku samo osebe nemôže svedčiť o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny), resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. napr. II. ÚS 120/2023).

12. Navyše, aj celkový a konkrétny kontext sťažovateľovej veci umožňuje vyrieknuť záver, že dĺžka prípravného konania trestného, ktoré ku dňu uplatnenia ústavnej sťažnosti trvalo necelých 17 mesiacov, nesignalizuje ústavno-právnu relevanciu v zmysle extrémnej dĺžky konania. Podstatné sa javí, že úrad špeciálnej prokuratúry nebol v danom prípade úplne pasívny, ale, ako vyplýva aj z vlastného odôvodnenia ústavnej sťažnosti v podstatných črtách recipovaného do bodov 2 a 3 dôvodov tohto uznesenia, v konaní postupoval uplatnením aktívneho rozhodovacieho postupu.

13. Čo sa týka času, najdlhšia časť tvrdeného prieťahu v trvaní necelých 15 mesiacov mala trvať od prvého vznesenia obvinenia sťažovateľovi (23. novembra 2022) do rozhodnutia o sťažovateľom viackrát doplnenej sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia 1 (12. februára 2024). Aj v tomto období však úrad špeciálnej prokuratúry vykonal viacero procesných úkonov s cieľom dosiahnuť potrebný stav objasnenia prípadu. Zo strany 41 uznesenia o zrušení uznesenia o vznesení obvinenia 1 vyplývajú konkrétne poukazy na (i) došetrenie prípadu dopytom vyšetrovatelky o doplňujúce stanovisko a (ii) viaceré žiadosti, ktoré boli v konkrétnej rovine adresované viacerým subjektom, a to Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, obci Ivanka pri Dunaji a kontrolnému orgánu ŠVT Gorila. Úrad špeciálnej prokuratúry poukázal aj na podmienenie rozhodovania o avizovanej sťažnosti ukončením procesu posudzovania námietok zaujatosti. Po rozhodnutí o sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia 1 bolo uznesenie o vznesení obvinenia 2 vydané v časovom horizonte jedného mesiaca (12. marca 2024), pričom toto uznesenie bolo zo strany generálnej prokuratúry zrušené v časovom slede ďalšieho necelého jedného mesiaca (10. apríla 2024). Sťažovateľ bol tak v čase uplatnenia ústavnej sťažnosti obvinený opäť, a to s poukazom na uznesenie o vznesení obvinenia 1. Za daných skutkových okolností preto ani pri uplatnení požiadavky na venovanie osobitnej starostlivosti konaniu, v ktorom sa rozhoduje o trestnom obvinení, nie je dôvod trestné konanie vo veci sťažovateľa považovať za porušujúce referenčné kritériá objektivizované v čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. K námietke o porušení požiadavky urýchleného vybavovania žiadostí sťažovateľa podľa § 210 Trestného poriadku ústavný súd prioritne poznamenáva, že korešpondujúci postup úradu špeciálnej prokuratúry nasledoval dvom sťažovateľovým podaniam z 15. júna 2023 a 28. júna 2023, ktorých vybavenie bolo najskôr pozastavené z dôvodu podania námietky zaujatosti proti všetkým

prokurátorom úradu špeciálnej prokuratúry (23. októbra 2023). Upovedomením sp. zn. VII/2 Gv 2/23/1000 z 1. februára 2024 bolo sťažovateľovi zo strany úradu špeciálnej prokuratúry notifikované, že obe žiadosti boli podľa obsahu primárne posúdené ako oznámenia okolností nasvedčujúcich porušovaniu právnych predpisov na úseku ochrany utajovaných skutočností. Z tohto dôvodu boli podania odstúpené na objasnenie Národnému bezpečnostnému úradu s požiadavkou na následné informovanie úradu špeciálnej prokuratúry o výsledkoch zistení. Prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry pritom sťažovateľovi primerane vysvetlil, že ak by zistené závery „*mali mať presah aj do trestného konania a vyplývala by z nich potreba zásahu v režime výkonu dozoru prokurátora, boli by prijaté osobitne aj iné opatrenia aj z mojej strany*“.

15. Úrad špeciálnej prokuratúry teda sťažovateľovi poskytol zrozumiteľné dôvody odstúpenia uplatnených podaní príslušnému orgánu štátnej správy (Národnému bezpečnostnému úradu), pričom niekoľko mesiacov trvajúci postup prokurátora nemožno v tomto kontexte vyhodnotiť ako okolnosť, ktorá by mala za následok porušenie ústavných práv sťažovateľa. Pri preskúvaní námietky porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je totiž trestné konanie posudzované ako celok, nie osobitne každé jeho jednotlivé vedľajšie konanie, ktoré ani nie je súčasťou trestného obvinenia (m. m. III. ÚS 438/2023). Inak povedané, požiadavka prejednávania veci bez zbytočných prietahov sa upína k meritórnemu trestnému konaniu v jeho celosti. Čiastkové ústavou, listinou a dohovorom zaručené práva na urýchlené prejednanie žiadosti podľa § 210 Trestného poriadku podľa judikatúry ústavného súdu neexistujú (m. m. II. ÚS 87/2023).

16. V súvislosti s tvrdením sťažovateľa o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) ústavný súd s poukazom na argumentačné línie ústavnej sťažnosti, ktorých obsahom bol nedostatok rýchlosti konania úradu špeciálnej prokuratúry v napadnutom postupe, poznamenáva, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravuje čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny), a nie čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny). Sťažovateľom označené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny upravujú vo všeobecnosti základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, k porušeniu ktorého vzhľadom na obsah dôvodov uvedených v sťažnosti, ako aj obsah označeného základného práva zjavne nemohlo dôjsť. K vysloveniu porušenia tohto základného práva by mohlo dôjsť v prípade, v ktorom by namietané prietahy spôsobené neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou a nesústredenou činnosťou (s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania) signalizovali, že v postupe porušovateľa došlo k pochybeniam takej intenzity, že aj s ohľadom na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (m. m. napr. II. ÚS 472/2022). Aj s prihliadnutím na skutočnosti uvedené najmä v bodoch 11 až 15 dôvodov tohto uznesenia však v prerokovanej veci *prima facie* nejde o takú významnú dĺžku konania, ktorá by mohla viesť k vysloveniu porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny), resp. k formulovaniu úvah o odopretí spravodlivosti (*denegatio iustitiae*).

17. Pokiaľ ide o námietku porušenia referenčného kritéria obsiahnutého v čl. 18 dohovoru, ústavný súd poznamenáva, že uvedený článok dopĺňa ostatné hmotnoprávne ustanovenia dohovoru a jeho protokolov. Tento článok nemá vlastnú nezávislú existenciu, ale je účinný len vo vzťahu k právam a slobodám, ktoré sú zaručené ustanoveniami dohovoru (m. m. napr. I. ÚS 476/2014, II. ÚS 908/2016).

18. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v danom prípade napadnutým postupom, pozn.) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok relevantnej vzájomnej súvislosti medzi namietaným postupom a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023). Ústavný súd je toho názoru, že so zreteľom na závery uvedené v tomto uznesení chýba ústavne relevantná súvislosť medzi napadnutým postupom a argumentačnými líniami formulovanými v ústavnej sťažnosti.

19. So zreteľom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že napadnutý postup nesignalizuje možnosť porušenia sťažovateľom uvádzaných práv, z čoho rezultuje, že dôvodnosť ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Podanú ústavnú sťažnosť preto ústavný súd odmietol v jej celosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uplatnenými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Robert Šorl
predseda senátu